



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 392/2021-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica-Kráľová, bez právneho zastúpenia, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4 Nt 38/2021 z 8. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. septembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na obhajobu „podľa čl. 36“ Ústavy Slovenskej republiky [(ďalej len „ústava“); správne má byť čl. 50 ods. 3 ústavy, pozn.] a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd vyslovil „*nesúlad uznesenia OS BB sp. zn. 4 Nt 38/2021 s čl. 46, čl. 36 Ústavy SR*“ a pozastavil „*predbežným opatrením sťažnostné konanie na KS*“. Ďalej žiada, aby ústavný súd prikázal „*KS BB celé konanie vrátiť na opätovné prejednanie OS BB*“.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým uznesením zmenil sťažovateľovi spôsob výkonu trestu odňatia slobody preradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Sťažovateľ s predmetnou zmenou nesúhlasí a domáha sa zo zdravotných dôvodov prehodnotenia rozhodnutia okresného súdu.

3. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ podal ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia sťažnosť, o ktorej dosiaľ nebolo rozhodnuté.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že súd v priebehu konania nevykonal ním, resp. jeho advokátkou navrhované dôkazy a nevzal do úvahy podstatné fakty (jeho zdravotný stav, status invalidného dôchodcu). Okresnému súdu vytyka, že neprihliadol na jeho tvrdenia, že bol disciplinárne trestaný účelovo v priebehu krátkeho času, pričom porušovanie ústavného poriadku bolo ovplyvnené jeho psychickou poruchou. Napokon tvrdí, že mu nebolo riadne doručené predvolanie na verejné zasadnutie, na ktorom bolo prijaté napadnuté uznesenie, a nebolo vyhovené jeho žiadosti o zmenu ustanovenej obhajkyne.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy) uznesením prvostupňového súdu o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody.

6. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.1. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu a práva na obhajobu:

7. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (IV. ÚS 133/09, I. ÚS 341/09). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (obdobne III. ÚS 149/04, I. ÚS 320/2011). Inými slovami, ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je nástrojom ochrany základných práv nastupujúcich po vyčerpaní všetkých dostupných prostriedkov ochrany práv uplatniteľných v súlade so zákonom v systéme orgánov verejnej moci (IV. ÚS 62/08, I. ÚS 279/09).

8. Ústavný súd po dôkladnom oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou konštatuje, že nejde o návrh, na prerokovanie ktorého má ústavný súd právomoc. Vychádzajúc zo svojej judikatúry, ústavný súd vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa napadnutého uznesenia okresného súdu konštatuje,

že existencia tejto procesnej prekážky bráni prerokovaniu ústavnej sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho prvostupňového súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd odsúdenej osoby. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu. Sťažovateľ teda disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení okresného súdu prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil. Ochrana jeho základným právam zaručeným ústavou je oprávnený a zároveň povinný poskytnúť Krajský súd v Banskej Bystrici. Je potrebné tiež dodať, že sťažovateľ právo podať sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu aj využil a Krajský súd v Banskej Bystrici o nej bude rozhodovať po postúpení veci prvostupňovým súdom. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 Nt 38/2021 z 8. septembra 2021.

9. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol o odmietnutí ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K právnemu zastúpeniu sťažovateľa:

10. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ k podanej ústavnej sťažnosti nepriložil splnomocnenie ním zvoleného advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

11. Napriek uvedenému nedostatku návrhu na začatie konania spočívajúceho v absencii originálu plnej moci na zastupovanie sťažovateľa ústavný súd nepristúpil k výzve na jeho odstránenie (§ 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde), pretože ani po jeho odstránení by nemohol prijať iný záver ako ten, ktorý je uvedený vo výroku tohto rozhodnutia.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku už bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších sťažovateľom uplatnených návrhoch, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu